

Graf von Bothmer, Afsluitende toespraak tot de leerlingen en medewerkers van de Waldorfschool bij de gedwongen sluiting (1938)

Graf von Bothmer was de leraar die de Bothmer-gymnastiek in de school ontwikkelde. De dag van de sluiting van de school (30 maart) was ook de sterfdag van Rudolf Steiner. Daar wordt in de toespraak van Bothmer uitgebreid naar verwezen.

Thema:

Beste leerlingen van de Waldorfschool!

Alles wat wij vandaag gezien en gehoord hebben zou ik in een grote krans willen samenbinden en in eerbied en dankbaarheid voor de persoon van Rudolf Steiner willen neerleggen. In deze krans zou ik nog al datgene willen samenvlechten wat ons vandaag door de leerkrachten, leerlingen en ouders van onze zusterscholen werd bericht. –

Op dit moment 13 jaar geleden schreed Rudolf Steiner door de poort van de dood. Zijn vriend, de dichter Albert Steffen wiens werk jullie op jullie weg door de school heeft begeleid, zegt daar het volgende over.

[Graaf Bothmer leest een gedeelte voor uit het ‘In memoriam Rudolf Steiner’ van Albert Steffen].

Als een waarachtig meester heeft Rudolf Steiner dit werktuig [zijn lichaam] in zijn leven geleid: als beeldend kunstenaar, door de kracht van zijn scheppende handen; met zijn woorden door zijn hartkrachten; en met de krachten van zijn hoofd die op de hoogste wereldgedachten waren gericht. Onze school was een ... van zijn werkzaamheid.

Hij kende het werken van de krachten in de wereld en in de mens en zo kon hij die op een gezondmakende manier in de ... van diens lichaam leiden. Hij las in het boek van het leven en leerde ons ook daarin te lezen. Grote zowel als kleine.

Bedenk beste kinderen wat het betekent dat een man als Emil Molt voor deze geestelijke leiden een huis heeft gebouwd waar hij in kon werken. Emil Molt was een rijk man, een groot koopman; hij had alle eer van de wereld bijeen kunnen vergaren, maar hij schonk zijn rijkdom aan de school en heeft jullie en de hele jeugd de weg naar een nieuwe toekomst geopend. Hem terzijde stond zijn trouwe levensgezel, onze schoolmoeder die op dit moment vanwege een ernstige ziekte niet in ons midden kan zijn. En daarom wil ik jullie vragen of jullie mij nog een keer op een vraag willen antwoorden: ‘Willen jullie dat ik na deze ernstige bijeenkomst jullie groeten en beste wensen aan mevrouw Molt zal overbrengen?’ (De leerlingen antwoorden ‘ja’). – Op 16 juni 1936 stierf Emil Molt. Dreigende wolken balden zich toen al boven de school samen, waaruit nu de bliksem is geslagen. Maar op het moment waarop zich deze wolk in zee van verdriet wilde veranderen, brak er een lichtstraal door en in de glans van de kleurenboog hoorde je de jubelkreet: ‘De Waldorfschool leeft en zal leven’. Wij hebben de geestkracht van deze school in de laatste weken mogen beleven en niets zal ons deze overtuiging kunnen ontnemen.

Dit huis is op de vorm van het kruis gebouwd. Hier door het midden van de gymnastiekzaal naar de euritmiezaal loopt de stam, vanaf het toneel gaat de ene arm naar de leeraarskamer en de andere naar de kamer van de schoolarts. Vanaf deze plaats hebben Rudolf Steiner en Emil Molt tot de ouders en de leerlingen gesproken hier hebben de mooiste schoolfeesten plaats gevonden, hier klonk en straalde het hart van de Waldorfschool het helderst. Op de vorm van het kruis is dit huis gegrondvest op de naam van hem die aan het kruis stierf en die verder leeft, verder leeft in de mensen die hem woning geven in hun harten; daarom zal ook het huis van de school voortleven.

Beste leerlingen! Verheft jullie gedachten en gevoelens tot de geest van Rudolf Steiner aan wie wij alles te danken hebben en laat die gedachten een ogenblik voort- en uitklinken in de muziek van een deel uit Beethovens 5e symfonie, de symfonie die hij zelf de Symfonie van het lot heeft genoemd.

(Het orkest speelt het adagio uit de 5e symfonie).

(De leerlingen staan op).

Ik lees nu de laatste brief voor die Dr. Steiner op 14 maart 1925 aan de leerlingen van de Waldorfschool heeft geschreven.

[De brief is o.a. afgedrukt in de Paidos-uitgave 'De Toespraken van Rudolf Steiner tot de leerlingen van de Waldorfschool', Werkmap No.10].